

Senver Maandblad

In dit nummer

5

Poëzie met stadsdichter
Charlotte de Raad

7

De kern van.. met
Alexander de Grote

8

Thuisgekookt, de kok
in je buurt

10

Kerst: Dudok in het licht

19

Stabat mater in de
Loosdrechtse bibliotheek

Programma rond kerst

Het is eind november als dit blad bij iedereen in de bus valt. Toch staan de kerstactiviteiten er al in opgenomen. Voor veel evenementen moet je namelijk tijdig afspraken maken. Kijk dus op de pagina's 10 en 11 wat onze kerstcommissie bedacht heeft.

Kijk speciaal ook naar het idee van 'Gasten aan je Tafel' – en overweeg eens om voor anderen te koken. Of zet je over je schroom heen – als je die hebt – en geef je op om bij andere Senver-leden aan te schuiven. Lees verder op pagina 10.

Vorbereiding voor 12,5 jaar Senver van start

Begin maart 2025 bestaat Senver 12,5 jaar. Dat gaan we vieren. De voorbereidingen starten deze maand. In de eerste plaats willen we vriendschappen die via Senver tot stand gekomen zijn, in beeld brengen.

Vriendschap

Er komt een fotoreportage van vrienden/vriendinnen/geliefden die elkaar bij Senver ontmoet hebben. Met een interview daarbij. Heb je bij Senver een goeie vriend of vriendin opgedaan, of heb je een nieuwe relatie gevonden? Lees dan verder op pagina 6.

Jubileumkoor

Daarnaast stellen we een Jubileumkoor samen. Een koor van geofende stemmen dat onder leiding van Hans Kwakkel enkele keren zal repeteren, om een kort optreden te verzorgen op het feest van zondag 2 maart. Zie ook daarvoor pagina 6.

Welkom aan de nieuwe leden

Mevr. Catalina Kersten
 Dhr. Bas Lankreijer
 Mevr. Romy ter Haak
 Mevr. Sonja Reijersen
 Dhr. Dirk van Dijk
 Dhr. Max Eilander
 Mevr. Marion Mreijen
 Mevr. Marianne Bakker
 Mevr. Anneke Hagen
 Mevr. Natalia Malova
 Dhr. Ad Laarhoven
 Dhr. Martin Vredevelde
 Mevr. Annet Heerschop
 Mevr. Giuseppina Mauro
 Dhr. Arno van den Broek
 Dhr. Eric Schröder
 Mevr. Wil Spekman
 Mevr. Marian Boom
 Mevr. Nel Kroneman
 Dhr. Jos van de Klashorst
 Mevr. Bea Fakkeldij

De stand van de Senver-teller staat op

2409

Ook lid worden?

Dat kan via de website **www.senver.nl**.
 Je vindt daar een formulier om in te vullen.
 Kun je niet e-mailen, bel dan met de secretaris. Zie gegevens hiernaast in het colofon.

Privacyregels

Hoe Senver in het kader van de privacy omgaat met de gegevens van de leden staat in het privacy-reglement. Te vinden op www.sen-ver.nl/privacyregels

Colofon

Met vragen over uiteenlopende zaken kun je een beroep doen op ons Vraagbaak-team

Liefst per e-mail naar vraagbaak@senver.nl of anders telefonisch 06-5327 3142.

Uitleg van iPads en tablets

Werkgroep thuisbegeleiding, Lily Goudsmits, tel. 035-6214414, dfam.goudsmits@gmail.com

Ledenadministratie

Voor wijzigingen, mailen naar: ledenadministratie@senver.nl
 Bellen naar Nel Stornebrink tel. 06-27170258

Hulp bij belastingformulieren

Contactpersoon Riny Jägers, tel: 06-51154212, of mail naar belastinghulp@senver.nl

Vragen over bezorging van dit blad

(alleen na de 1e van de maand): Jan Ilmer, tel. 06-34374548 of janilmer@gmail.com

Volgend nummer

Kopij voor het januarinummet moet uiterlijk 4 december binnen zijn bij redactie@senver.nl

Lidmaatschap

Kosten lidmaatschap: € 20,00 per jaar.
 Voor de 2e persoon op hetzelfde adres is de jaarcontributie € 15,00. Wie na 1 juli lid wordt, betaalt € 10,- voor de rest van het jaar.

Website

<https://www.senver.nl>

Senver-winkeltje

Voor het kopen van kaartjes voor lezingen en voor vragen over Senver, elke vrijdagmorgen van 10.30 tot 12.00 uur in de bibliotheek.

Bestuur Senver

Voorzitter

Ineke van de Rotte
i.vanderotte@chello.nl
 035-6241880

Secretaris

Bertine van der Pluijm
info@senver.nl
 06-13508705 en 035-6215885

Penningmeester

Sjef Coenen
penningmeester@senver.nl
 06-10004823

Algemeen bestuursleden

Judith Kortland
judith.kortland@wandelmeent.nl
 06-53814213
 Theo Veldkamp
theoveldkamp@yahoo.com
 06-46054313

Vertrouwenspersoon

Loes Klok
vertrouwenspersoon@senver.nl
 06-22071878

Redactie

Coördinatie: Ineke van de Rotte en Marijke Lubberding
 Redacteuren: Paul Bär, Irene Gret, Elze Mulder, Willibrord Ruigrok en Joanna Schopman
Fotografie Theo Klein Woud
Grafische vormgeving Jannie de Groot, Hilversum
Drukwerk Drukkerij Ten Herkel, Loosdrecht

Senver Stadsauto

Voor taxi-ritten binnen Hilversum met onze Stadsauto belt u, tussen 10.00 – 12.00 uur, naar:

06 - 1309 4298 of 06 - 1382 7752

De Stadsauto rijdt op maandag t/m vrijdag, van 9.00 -17.00 uur.

Kosten € 3,00 per rit per persoon. Een rit uiterlijk een (werk)dag van te voren reserveren.

De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen (tekst en beeld) te redigeren, in te korten of te weigeren.

Even terug in de tijd ... Water-Tunnel

Veel mensen, en veel water! Dit is een foto uit 1955 – de Beatrix-tunnel in Hilversum staat weer eens onder water. En niet te weinig: het bordje boven de tunnel-ingang zegt '3.70 m', wat betekent dat het water meer dan drie meter hoog stond! De tunnel heeft een geschiedenis achter de rug van veel wateroverlast, en van klemzittende vrachtauto's.

Foto Jacques Stevens, streekarchief Gooi- en Vechtstreek

In 1874 werd de spoorlijn in Hilversum in gebruik genomen. Voordeel: Hilversum werd verbonden met de grote wereld. Nadeel: de spoorlijn sneed het dorp in tweeën. Een tunnel onder het spoor zou dus een welkome verbetering zijn. Maar dat was een dure zaak.

Naast het station werd in 1910 al een voetgangersbrug gebouwd, die er tot 1964 stond. In 1925 kwam stadsarchitect Willem Dudok met een voorstel voor spoorwegovergangen. Vijf jaar later werd het viaduct in Noord gebouwd, bij de Insulindelaan en Johan Geradtsweg. Maar een tunnel bij het station was nog te begroetelijk. In 1935 ging de gemeenteraad toch akkoord met een tunnel, die 422.000 gulden mocht kosten. De officiële opening was op 25 april 1938. Hoe de tunnel zou gaan heten was pas drie maanden eerder duidelijk: op 31 januari was prinses Beatrix geboren, maar als Beatrix een jongetje was

geweest was een andere naam nodig; waarschijnlijk hadden we dan een Prinsentunnel gehad. Tijdens de oorlog mocht de naam Beatrix niet gebruikt worden en was het gewoon 'de Tunnel'.

Bij de opening werden aan beide zijden van de tunnel op de eerste twee kolommen bronzen plaquettes aangebracht, die er nu nóg zitten. Aan de kant van het centrum is dat een plaquette met het wapen van Beatrix en eentje met de tekst '1873 door snelverkeer gescheiden, 1938 voor snelverkeer verenigd'. Aan de andere kant, waar je vanuit Oost de tunnel binnenrijdt, is er ook de plaquette met het Beatrix-wapen en eentje met de leus 'Techniek en arbeid zijn de kracht, die scheidde en weer samenbracht.' (Het Beatrix-wapen was er tijdens de oorlog natuurlijk niet). De tunnel was een grote verbetering, jazeker, maar niet altijd. Veel Hilversummers herinneren zich de keren dat de tunnel onder water

stond en de keren dat (gezien ook de schrappen op het plafond) vrachtwagenchauffeurs zich klemreden.

Op de foto staan tientallen mensen aan de oostkant van de tunnel en er staan er ook veel boven op de tunnel. In het water is een vrachtauto van een firma Kluvers & Zoon gestrand. In de verte staat de St. Vituskerk. De begroeide geveltop links is van het pand Zuiderweg 109, langs het spoor. Op het viaduct staan goederenwagons. Van de bebouwing daarachter bestaat alleen nog het hoge gebouw rechts, met de twee tuitgeveltjes: het oude gebouw van het Aloysius College; op de gevel daarvan staat nog de tekst 'R. Katholieke Jongensschool, anno 1903'. Kijk nog even naar de mensen op de voorgrond, met o.a. een mevrouw met haar Solex-brommer. Staat ú soms op de foto, of herkent u iemand? Laat het ons weten, via redactie@senver.nl

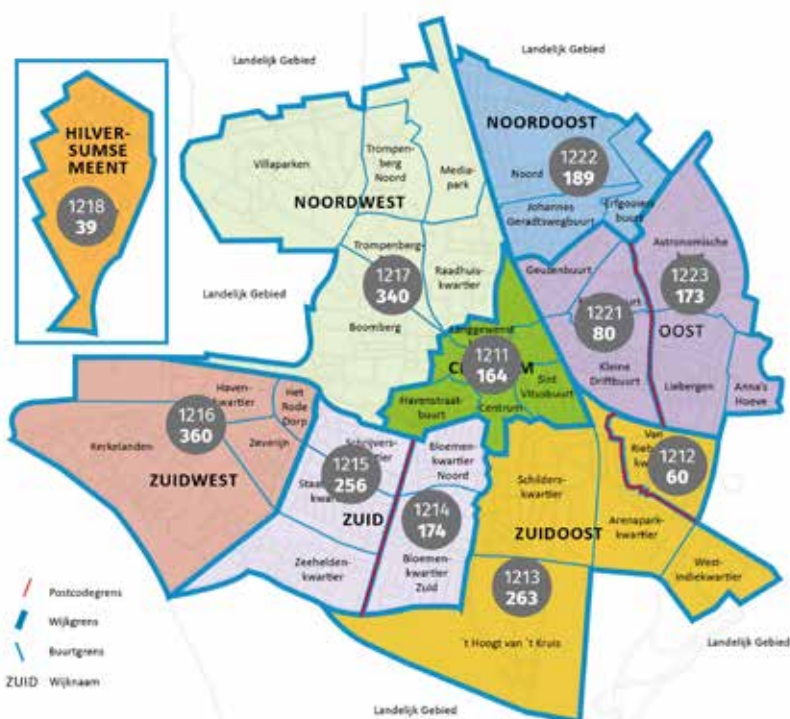
Willibrord Ruigrok

Waar wonen Senver-leden in Hilversum?

Senver telt momenteel ruim 2.400 leden. Daarvan wonen er 2.100 in Hilversum, 300 daarbuiten. De verdeling van de leden over de wijken in Hilversum zie je in onderstaand kaartje. De vetgedrukte cijfers geven het aantal Senver-leden weer.

In het kaartje is goed te zien dat er veel leden wonen in Kerkelanden, in delen van Hilversum Zuid en in Noordwest. Er wonen bijvoorbeeld 40 leden op de 's-Gravelandseweg en 45 op de Vaartweg. Minder leden wonen er in Hilversum Noord en Oost.

Dit kaartje is samengesteld als onderdeel van het Jaarplan 2025. Dit Jaarplan staat op de website van Senver www.senver.nl. Je vindt het door vanaf Home naar beneden te scrollen, naar de pagina Algemene Ledenvergadering. Daar is het Jaarplan te downloaden. Het Jaarplan staat op de agenda van de Ledenvergadering op 29 november.

Poeziemiddag Stadsdichter te gast

Op de poëziemiddag op dinsdag 17 december is de stadsdichter van Hilversum Charlotte de Raad te gast. Charlotte is dichtster en performer. Naast stadsdichter van Hilversum is ze ook oprichter van het spoken word platform 'Out Spoken'.

Als stadsdichter schrijft ze elk jaar een aantal gedichten voor de stad. Die gedichten draagt zij voor bij herdenkingen, festivals en feestelijke openingen. De gedichten schrijft ze op eigen initiatief of in opdracht van de gemeente. Ze werd in 2021 benoemd voor een periode van drie jaar. Die periode werd in december 2023 met twee jaar verlengd.

Ze zal deze middag vertellen over haar werk en achtergrond. Met daarbij heel veel gedichten die haar verhaal ondersteunen. In haar teksten neemt ze je mee op reis tussen komen en gaan.

Via routes die allemaal naar een vorm van 'thuis' leiden legt ze ondergrondse verbindingen bloot. Dieper dan het alledaagse, terug naar de basis waar we meer met elkaar gemeen hebben dan je online kunt vinden. En wie weet schrijft ze wel een gedicht speciaal voor Senver...

Datum dinsdag 17 december 14.30 - 16.30 uur

Plaats Bibliotheek Hilversum, 's Gravelandseweg 55

Kosten € 6,00

Aanmelden en kaartje kopen online via www.senver.nl of op vrijdagochtend in het Senver winkeltje in de bibliotheek tussen 10.30-12.00 uur

Klassieke muziekochtenden Kerstmuziek rond Sinterklaas

Onze Klassieke Muziek-lezingen vallen altijd in de sinterklaas-tijd. Maar toch is weer gekozen voor kerstmuziek. Het wordt een heel gevarieerd programma, omdat er zoveel keus is in deze tijd.

Allereerst het thema nacht en kerstnacht. Wat doet duisternis met ons en wat gebeurt er als we dan een straaltje licht zien? Het tweede thema is de grote beroemde kerk in Venetië: de San Marco. Welke feestmuziek klonk daar in de 16de en 17de eeuw? Het derde thema sluit een beetje aan bij onze koormuziek van november, maar nu luisteren wij naar Arvo Pärt. Moderne muziek met heel veel dissonanten, die merkwaardig genoeg bij zangers en luisteraars heel hoog scoort.

Claire Verlinden eindigt met delen uit het Weihnachtsoratorium van Bach, uit de eerste en de vijfde cantate van de zondag na kerst, want die horen we niet zo vaak. Misschien zit er nog een samenzang in!

Datum dinsdag 3 en vrijdag 6 december, 10.30-12.30 uur

Plaats Bibliotheek Hilversum, 's Gravelandseweg 55

Kosten € 6,00

Aanmelden en kaartje kopen online via www.senver.nl of in het Senver winkeltje in de bibliotheek op vrijdag tussen 10.30 en 12.00 uur.

Ter gelegenheid van 12,5 jaar Senver

Senver is een plek waar je nieuwe vrienden kunt maken. Bij lezingen, wandelingen, koffieclubs, bij het samen uit eten gaan, klaverjassen of waar dan ook. Een nieuwe vriendschap of relatie verrijkt je leven, ook buiten Senver. Die nieuwe verbintenissen willen we graag in beeld brengen ter gelegenheid van 12,5 jaar Senver om aan elkaar en de buitenwereld te laten zien, dat er op oudere leeftijd nieuwe kansen komen.

Vriendschappen in beeld

Een fotograaf maakt karakteristieke foto's van de koppels van twee vrienden, twee geliefden, twee vriendinnen. De voorwaarde om mee te doen is dat je elkaar bij Senver ontmoet hebt. Die mooie foto krijg je natuurlijk zelf. Daarnaast gaan we ze ook tentoonstellen in de galerie van ART Hilversum als een soort eregalerie met als thema: 'Vriendschap geeft het leven kleur.' Bij de foto's wordt ook een verhaal gemaakt. Er wordt een dubbelinterview

met beide vrienden/vriendinnen gemaakt.

Aanmelden

Heb jij een vriendschap gesloten of een nieuwe relatie opgedaan bij Senver? Meld je dan bij: inschrijving@senver.nl.

Wil je er eerst meer over weten, bel dan met Judith Kortland, 06-5381 4213.

Jubileumkoor Senver

Op zondag 2 maart 2025 vieren we het 12,5 jarig bestaan van Senver. Voor die feestelijke bijeenkomst willen we een bescheiden gelegenheidskoor van Senver-leden samenstellen. Dat koor zal op 2 maart een kort optreden verzorgen. Denk aan drie of vier liederen. Daarvoor zal een of twee keer met elkaar worden gerepeteerd onder leiding van Hans Kwakkel. Hans was muziekdocent en heeft veel ervaring met het leiden van koren. Bij Senver begeleidt hij het Meezingcafé. Heb je ervaring met zingen in een koor? Kun je noten lezen? En wil je een bijdrage leveren aan het eerste jubileum

van Senver? Meld je dan aan voor dit gelegenheidskoor!

Er zal vierstemmig gezongen worden. Dus we zijn op zoek naar sopranen, altten, tenoren en bassen. Het liefst zien we een koor met evenveel mannen als vrouwen.

Aanmelden

Stuur een mailtje naar: inschrijving@senver.nl

En vermeld daarbij welk stemtype je bent.

Samen lekker Japans uit eten

In mei vorig jaar hebben we genoten van de Japanse keuken in een restaurant waar het hoofdgerecht aan tafel vers wordt bereid. Dat gaat nu weer gebeuren. Op dinsdag 10 december ben je welkom in Restaurant TOKYO, Havenstraat 1. Je kunt genieten van het volgende menu: Miso (sojabonen-)soep, loempiaatjes, en aan tafel bereid: ossenhaas teppan yaki, tongfilet, kip yakitori, met rijst en groenten.

Datum op dinsdag 10 december, aanvang eten 18.00 uur, inloop vanaf 17.30 uur.

Kosten € 32,50. Drankjes en dessert voor eigen rekening.

Plaats Restaurant Tokyo ligt aan het begin van de Havenstraat. Parkeren kan in de garage Gooiland onder de Kerkbrink.

Aanmelden tot 4 december bij Ans Slagboom, e-mailadres slaggies@kpnmail.nl of tel. 035-6856626. Graag vermelden of je allergieën hebt. Mocht je toch verhinderd zijn, meld je dan meteen af bij Ans. Bij afmeldingen na 5 december wordt € 32,50 in rekening gebracht.

De Kern van ... Alexander de Grote, antieke held en legende

Een van de oudste en beroemdste verhalen uit de geschiedenis gaat over het leven van Alexander de Grote (356-323 v. Chr.). In de vierde eeuw voor Christus stichtte Alexander vanuit de stad Pella in Macedonië een enorm rijk, dat zich uitstreckte van Griekenland, het Midden-Oosten, Egypte, en Perzië tot aan de rivier de Indus in India. Hij stierf in het jaar 323 voor Chr. in Babylon, slechts 32 jaar oud.

Zijn levensverhaal en daden werden legendarisch en zijn roem reikte in de middeleeuwen van IJsland tot Ethiopië en van Mali tot Maleisië. Er is lang benadrukt dat Alexander het oosten en het westen wilde verenigen, maar welke reputatie kreeg hij in oosten en het westen zelf? Wie was hij? Waar bracht zijn onstuitbare ambitie hem

heen? Wat bracht hij teweeg? Waarom bleef hij steeds in de belangstelling? En hoe weten we dat allemaal? Prof. Dr. Faustina Doufikar-Aerts, hoogleraar Arabisch en Islamstudies aan de VU Amsterdam, laat ons zien hoe Alexander geschiedenis maakte, maar vooral ook wat de geschiedenis van hém maakte.

Datum maandagmiddag 2 december, 14.30- 16.30 uur.

Plaats bibliotheek Hilversum, 's Gravelandseweg 55

Kosten € 6,00

Aanmelden en kaartje kopen via www.senver.nl of in het Senver-winkeltje in de bibliotheek op vrijdag tussen 10.30 en 12.00 uur

Museumlezing Maarten van Heemskerck: één tentoonstelling in drie musea

De eerste overzichtstentoonstelling ooit over Maarten van Heemskerck (Heemskerk, 1498 – Haarlem, 1574) is te zien in het Frans Hals Museum en het Teylers Museum in Haarlem en in het Stedelijk Museum Alkmaar.

Elk museum toont – 450 jaar na zijn dood – een periode uit de fascinerende loopbaan van deze invloedrijke en succesvolle kunstenaar. Ontdek het expressieve, theatrale en vernieuwende werk van deze 16e eeuwse meester van de noordelijke Nederlanden. Henk Roos neemt je mee langs dit 'vijfsterrenproject'.

Allereerst toont het Frans Hals Museum onder de titel 'Vernieuwer met lef' het vroege werk van Heemskerck, gecombineerd met dat van tijdgenoten als Jan van Scorel en Jan Gossart. Het monumentale schilderij 'De heilige Lucas schildert de Madonna' is onlangs gerestaureerd. Verder in Haarlem is het Teylers Museum dat in het Prentenkabinet onder de titel 'Pionier op papier' de prenten toont van Maarten van Heemskerck. Een indrukwekkende

productie van houtsnedes, etsen en gravures. Tenslotte is er dan ook nog in Alkmaar het Stedelijk Museum, dat onder de titel 'Naar Rome' het verhaal van Maartens reis naar Italië presenteert. Hij woonde en werkte ruim vier jaar in Rome, een ervaring die bepalend was voor zijn loopbaan. De kunstwerken en gebouwen in de Eeuwige Stad bleven hem zijn hele verdere leven inspireren.

Data dinsdag 10 en woensdag 11 december van 10.30-12.30 uur

Locatie Bibliotheek Hilversum, 's Gravelandseweg 55

Kosten € 6,00

Aanmelden en kaartje kopen online via www.senver.nl of in het Senver-winkeltje in de bibliotheek op vrijdag tussen 10.30-12.00 uur.

Eten van een kok bij je in de buurt: Thuisgekookt

Gezond koken als je alleen woont, dat komt er vaak niet van. Dan ga je kant-en-klaarmaaltijden kopen, of laten brengen. Wat ook kan, is aansluiten bij Thuisgekookt. Dat heeft een heel andere opzet: je wordt één op één gekoppeld aan iemand bij je uit de buurt die gewoon een portie extra kookt.

Jan Ilmer deed dat ook. Een paar dagen in de week eet hij wel bij zijn vriendin, maar de andere dagen waren het magnetronmaaltijden. Dat wilde hij anders. Hij typte op de website van Thuisgekookt zijn postcode in en daar kwamen meteen al vijf koks in zijn directe omgeving tevoorschijn. “Met één ervan, Larissa, heb ik kennis gemaakt en dat klikte. We hebben besproken wat ik lekker vind en wat niet. Geen salades, dat vind ik té gezond.” Jan en Larissa hebben een prijs afgesproken, en nu kookt Larissa één keer per week een gezonde maaltijd voor Jan. Hij haalt de maaltijd zelf om half 6 bij haar op. Maar als je slecht ter been bent, kan de kok het ook brengen.

Je betaalt de kostprijs, in het geval van Larissa en Jan is dat € 4,40 per maaltijd. Tien procent daarvan gaat naar de organisatie Stichting Thuisgekookt.

Larissa zag ergens de advertentie waarin thuiskoks gevraagd werden. Ze gaf zich op. ‘Ik kook thuis al voor twee, en nu dus één keer in de week een portie extra. Dat is helemaal geen moeite. “Jan is heel makkelijk, vlees of vis, hij vindt alles lekker. Alleen geen salades. Het contact hebben we via whatsapp en dat gaat prima. Als ik eens een

keer moet overwerken, dan app ik naar hem en dan verschuiven we de maaltijd soms naar een andere dag.”

Vriendschap bij een glaasje wijn

Ook Frans van Geest is een enthousiaste gebruiker van Thuisgekookt-maaltijden. “Ik hoef voor een dag per week niet na te denken wat we zullen eten en elke week worden we verrast met een heerlijke maaltijd. Degene die voor ons kookt is een alleengaande man, die het zelf ook heel leuk vindt dat hij nu voor ons kookt. Hij eet daardoor zelf ook regelmatig. De kosten worden periodiek van mijn rekening afgeschreven waardoor het geld helemaal op de achtergrond blijft. Af en toe komt mijn kok een wijntje

drinken waardoor er ook een vriendschap ontstaan is. Kortom, helemaal top!”

De organisatie erachter

Stichting Thuisgekookt koppelt mensen die door ziekte, leeftijd of een beperking niet meer zelf kunnen koken aan een buurtgenoot die het leuk vindt om 1-2 keer per week een portie extra te koken. De maaltijdontvanger betaalt hiervoor alleen de kosten van de ingrediënten. Het idee is dat we op deze manier teruggaan naar wat vroeger heel normaal was: burens die voor elkaar zorgen. De gemeente Hilversum ondersteunt het initiatief met subsidie.

Interesse?

Kijk op www.thuisgekookt.nl of als dat niet lukt, bel: 085-0608768

FILMTHEATER HILVERSUM

Filmprogramma 10 december

In december zijn er twee films speciaal voor Senver-leden. Hieronder de film van 10 december. De kerstspecial die te zien is op 23 december vind je op de volgende pagina bij kerstactiviteiten.

Dinsdag 10 december, 14.00 uur
In Liebe, eure Hilde

In Liebe, eure Hilde vertelt het verhaal van Hilde Coppi, lid van de Die Rote Kapelle, een groep kunstenaars en intellectuelen die tijdens de Tweede wereldoorlog in opstand kwam tegen het naziregime. Acht maanden zwanger wordt Hilde opgepakt door de Gestapo, waarna de film heen en weer springt tussen de brute realiteit van de gevangenis en flashbacks naar idyllischer tijden, waarin ze aan de zijde van echtgenoot Hans en samen met anderen pamfletten verspreiden en clandestien luisterde naar Russische radiozenders. Regisseur Andreas Dresen en scenariste Laila Stieler houden zich verre van de clichés van het genre. Hildes heroïek behoudt haar menselijke maat en niet iedere nazi wordt opgevoerd als de ultieme personificatie van het kwaad. Het maakt het verhaal van een vrouw die zich dapper maar bescheiden inzet voor rechtvaardigheid des te geloofwaardiger.

Datum 10 december om 14.00 uur
Plaats Filmtheater Hilversum, Herenplein 5
Kosten € 10,50 inclusief vooraf koffie of thee met iets lekkers.
Bestel kaartjes via de website van het filmtheater, of aan de kassa.

Rijschool Top test aspirant-chauffeurs

Annet en Douwe van der Heide

Op zaterdag kun je de Stads-auto van Senver nogal eens zien rijden, niet om klanten op te halen, maar voor een rijtest van aspirant-chauffeurs. Douwe van der Heide van autorijschool Top neemt de testen af. Al bijna tien jaar. Annet van der Heide werkt op woensdag op kantoor van de Stadsauto.

“Bij de start van de Senverbus werd ons gevraagd of we een testrit wilden afnemen bij mensen die chauffeur wilden worden. Dat doen we nu al heel lang”, vertelt Annet. “Sommige mensen keuren we goed, anderen moeten we afwijzen.” Douwe legt uit wat er nogal eens aan schort. “Mensen observeren vaak te weinig, kijken niet over de schouder als ze afslaan om de fietspaden te controleren of kijken niet in de dode hoek. Het komt ook voor dat ze geen voorrang geven aan voetgangers als ze links of rechts afslaan. En heel belangrijk: ze rijden nog wel eens te hard over de drempel of te hard op kruisingen af en dat is voor de oudere inzittenden natuurlijk heel vervelend. De mensen die afgewezen worden, zijn wel eens boos. Iedereen vind zichzelf een geweldige chauffeur.” Maar in de rijtest wordt er gekeken vanuit het belang van Senver. “Senver moet op

deze vrijwilligers kunnen vertrouwen, ze zijn verantwoordelijk voor de mensen die ze vervoeren.”

Toen ze met de testen begonnen, is Annet maar meteen lid geworden van Senver. “Op de bijeenkomst voor nieuwe leden werd gevraagd wie er op het kantoor van de Stadsauto wilde werken, en dat doe ik nu al heel lang op woensdagmorgen.”

Daarnaast runnen Douwe en Annet nog steeds hun rijtschool Top. Ze hebben veel jongelui als klant die op middelbare scholen zitten en vervolgstudies doen. Maar vaak ook expats, ICT-ers, uit India onder andere, die het verkeer hier maar lastig vinden, en daarom overstappen op een automaat. Douwe heeft meer andere klanten, mensen die van het CBR extra lessen moeten nemen om een rijtest te doen om hun rijbewijs te behouden. Ook vaak vrouwen die wel een rijbewijs hebben maar nooit veel gereden omdat de man altijd reed, of onzeker werden van het commentaar van hun man en daarom niet meer gingen rijden. Als er dan iets is waardoor de man niet meer kan rijden, ziekte of zo dan gaan ze opfrislessen nemen zodat ze weer achter het stuur durven. Douwe: “Ik zeg altijd, laat je vrouw vaker rijden want je weet nooit waar je voor komt te staan.”

Activiteiten rond de kerstdagen

Rondleiding Het Licht van Dudok

Het Dudok Architectuur Centrum organiseert een speciale lichtrondleiding voor Senver-leden door het Raadhuis van Hilversum. Laat je verrassen door het bijzondere lichtplan van Dudok, zowel binnen als buiten. Ontdek bijvoorbeeld het zachte indirecte licht in de Burgerzaal, de bollampen van Gispén in de Raadzaal, de 'elfenbankjes' in de trouwgang, het 'zwevende dak' aan de binnenplaats of de schaduweffecten van de buitenverlichting. De rondleiding duurt ongeveer 1,5 uur en wordt afgesloten met een nazit met warme chocolademelk.

Tijdstip Vrijdag 20 december, ontvangst om 16.15 uur

Programma Aanvang rondleiding 16.30 uur, tot 17.45 uur. Afsluiten tot 18.30 uur met warme chocolademelk
Toegangsprijs € 12,75

Aanmelden vóór 8 december via www.senver.nl of in het Senver-winkeltje op vrijdagmorgen van 10.30 – 12.00 uur in de bibliotheek.

Contactpersoon Nelly Kostelijk
06-2863 3746

Kerstfilm met borrel na afloop

Speciaal voor leden van Senver is er in het Filmtheater op maandag 23 december een vertoning van kerstmusical White Christmas, met na afloop een gezellige borrel. Twee oude legermakkers, Phil en Bob, die nu een zang- en danskoppel zijn, ontmoeten de glamoureuze Haynes-zusters, en besluiten ze te vergezellen naar hun volgende voorstelling in het Columbia Inn Hotel. Zij ontdekken dat het hotel eigendom is van hun oude legercommandant. Maar doordat er geen sneeuwval is en het hotel van wintergasten moet zien te overleven, gaan de zaken slecht en zit men bij de pakken neer. Daarom besluit het duo om in het geheim een grootse kerstshow op poten te zetten.

Tijdstip Maandag 23 december, aanvang 16.00 uur

Toegangsprijs € 16,00 incl. consumptie en nootjes na de voorstelling.
Cineville-toeslag € 5,00.

Kaartje kopen kan via www.senver.nl in het Senverwinkeltje of aan de kassa van het Filmtheater

Contactpersoon Dikky van Klaarwater,
tel. 06-4879 5767

Senver heeft zo z'n tradities, en één daarvan is een speciaal programma óp en rond de kerstdagen.

We hebben er zelfs een speciale werkgroep voor. En die heeft weer leuke activiteiten voorbereid.

Wandeling op eerste kerstdag

Heb je zin om er even uit te gaan op eerste kerstdag, even aan de koffie met andere mensen, en dan een lekkere wandeling van ongeveer een uur? Na de wandeling drinken we een warm kopje thee of wat anders bij Hotel Lapershoek.

Tijdstip Woensdag 25 december, aanvang 13.30 uur

Verzamelen Hotel Lapershoek, Utrechtseweg 16. Ruime parkeergelegenheid.

Toegangsprijs je betaalt je eigen consumpties

Aanmelden via inschrijving@senver.nl of bel met Mieke Gianotten, tel. 035-6854825

Contactpersoon Ineke van de Rotte,
tel. 06-2486 6749

Kerstbrunch op tweede kerstdag

Een heerlijke lunch bij De Eendracht, dat kun je ook haast wel een traditie noemen. We hebben een kerstbrunch afgesproken, op de middag van tweede kerstdag. De brunch bestaat uit diverse kleine gerechten geserveerd op een mooi opgemaakte etagères.

Kijk eens wat een heerlijkheden ze dan serveren: Kerststol met Amarene kersen, banketbakkersroom en gezouten boerenboter, Sandwich van rosbeef met tonijnmayonaise, blini met gerookte zalm, crème fraîche, bieslook en citroen, Knolselderij-truffelsoepje, Eggs Benedict met gepocheerd ei, boerenham en Hollandaise saus, Gegratineerd courgettetartaarje met geitenkaas, Citroen-hazelnoot meringue.

Datum donderdag 26 december, binnenkomst vanaf 12.30 uur, aanvang brunch 13.00 uur

Plaats Restaurant De Eendracht, 's-Gravelandseweg 62

Kosten € 34,50 excl. de drankjes
Aanmelden voor 17 december via inschrijving@senver.nl of bel met Mieke Gianotten, tel. 035-6854825

Contactpersoon Helmi Duijvestein, tel. 06-4411 0010

Te Gast aan Iemands Tafel, tweede kerstdag

Senver-leden koken voor anderen op tweede kerstdag. Zij bepalen zelf wat ze koken. Dat kan een uitgebreid 3-gangen-diner zijn of een simpele stamppot-maaltijd.

In november en begin december verzamelen we de namen van de koks. In de Oppepper van zondag 15 december publiceren we de mogelijkheden en de prijs. Vanaf dat moment kun je je aanmelden.

Wil je zelf ook kok zijn?

Kook je graag voor anderen? Meld je dan aan. Het is leuk als er meerdere mensen (2 of 3) bij je kunnen aanschrijven. In overleg met de kerstcommissie stel je de prijs vast. Betalen doen de gasten via de administratie van Senver, zodat je daar als kok geen omkijken naar hebt. Je kunt aan het diner ook een speciaal tintje geven, een spelletjes-diner bijvoorbeeld of een Alleen-Voor-Heren-diner.

Datum 26 december, aanvang rond 18.00 uur

Aanmelden voor 10 december bij inschrijving@senver.nl

Contactpersoon Ike Heerschop, tel. 035-6857016

Toonkunstkoor Hilversum

Op zaterdagmiddag 7 december om 16.00 uur brengt Toon-kunstkoor Hilversum een programma met Christmas Carols in de Grote Kerk aan de Kerkbrink te Hilversum.

Het publiek kan dan vast even proeven aan de kerstsfeer en is van harte welkom om mee te zingen of te neuriën.

Uitvoeringen van koren met kerstmuziek

Internationaal vrouwenkoor

Het internationale vrouwenkoor The Hummingbirds zingen op zaterdag 14 december sfeervolle winterliederen naar en aan het Oosterspoorplein, achter het station. Naast de muziek zijn er winterse drankjes zoals warme chocolademelk en glühwein om je op te warmen. Van 18.00 – 19.30 uur.

Gooisch Fanfare Orkest met Popkoor

Op vrijdagavond 20 december kun je naar het Winter Wonder Concert van het Gooisch Fanfare Orkest in samenwerking met Popkoor Prestige Hilversum en organist Patrick Hopper. Tijdstip 20.15 - 22.30 uur. Kaartjes via <https://gooischfanfareorkest.nl/>

Kerstconcert tKoor

Op zaterdagavond 21 december verzorgt tKoor haar kerstconcert in de Morgensterkerk, Seinstraat 2. Onder leiding van dirigent Vladimir Pairel en met medewerking van een violistenensemble. Aanvang 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur. Zie voor kaartjes www.tkoor.nl, of reserveer via de mail: penningmeester@tkoor.nl

Uitjes Plusbus december 2024

Aanmelden en annuleren

Op werkdagen tussen
10.00 -12.00 uur

06 - 1309 4298

of

06 - 1382 7752

Of stuur een e-mail naar:

plusbushilversum@versawelzijn.nl

Consumpties zijn voor eigen rekening,
tenzij anders aangegeven.

Kerstnostalgie Vaarderhoogt Soest

De beroemde levende kerststal met allerlei dieren, de kribbe, het kerstkind en alle bijbehorende figuren is ook dit jaar weer te zien. Op het plein in Anton Pieck stijl zijn 15 winkeltjes met de meest uiteenlopende goederen te vinden en het gezellige smulplein met poffertjes, oliebolletjes, snert, worst, drankjes en meer.

Datum Donderdag 5 december,
keuze morgen of middag

Tijd ophalen morgen: tussen 9.00 en
10.00 uur en ca. 13.00 uur thuis, en
ophalen middag: tussen 13.00 en
14.00 uur en ca. 18.00 uur thuis

Kosten € 15,00

Museum Slager in 's-Hertogenbosch

Met acht schilders ziet u een interessante ontwikkeling in de schilderkunst gedurende drie generaties. En niet te vergeten, een boeiend beeld van het culturele en sociale leven in 's-Hertogenbosch tussen 1840 tot einde van de 20ste eeuw. In Museum Slager is nu ook de expositie 'Schoonheid van het alledaagse' van Jelmer Wijma.

Datum Vrijdag 6 en dinsdag
17 december

Tijd Ophalen tussen 10.00 en 11.00
uur en ca. 18.00 uur thuis

Kosten € 30,00. Toegang € 13,00.
Museum- en VIPkaart gratis

Fiep Westendorp Museum Lunteren

Museum Lunteren laat nu werk van Fiep Westendorp zien. Ruim 75 tekeningen zoals die van Jip en Janneke, Pluk, Otje en de animatieseries van Pim en Pom. Daarnaast is in galerie Goudberg hedendaags werk te zien waaronder schilderijen, vilt wandobjecten en keramiek, geïnspireerd door de natuur.

Datum Zaterdag 7 december en
donderdag 2 januari

Tijd Ophalen tussen 10.30 en 11.30
uur en ca. 18.00 uur thuis

Kosten € 27,00. Toegang € 6,50.
Museumkaart gratis

Catherijneconvent Utrecht

De middeleeuwse pracht over de Middeleeuwen uit Kasteel De Haar en kasteel Huis Bergh zijn eenmalig samen te zien met die van het Catharijneconvent. Deze adembenemende kunstcollecties ontstonden vanuit een diep verlangen naar vervlogen tijden. Ook te zien is nu de prachtige kerststal met ruim 600 schitterende 18e eeuwse figuren uit Napels.

Datum Zondag 8 en maandag 30 december

Tijd Ophalen tussen 12.30 en 13.30 uur en ca. 18.00 uur thuis

Kosten € 22,00. Toegang € 16,50. Museumkaart € 3,00

Basiliek Oudenbosch

In het Brabantse Oudenbosch staat de prachtige Basiliek H.H. Agatha en Barbara. Vanwege zijn omvang en Romeinse vormen is de kerk een verkleinde versie van de grote Sint Pieter van het Vaticaan in Rome. Tijdens de rondleiding horen we de verhalen die schuilgaan achter de gemarmerde pilaren, het baldakijn en de rest van deze imposante kerk. Voordat we huiswaarts gaan maken we een korte rondrit door de stad met haar prachtige architectuur, gotiek en pleinen.

Datum Maandag 9 december en dinsdag 14 januari

Tijd Ophalen tussen 10.00 en 11.00 uur en ca. 18.00 uur thuis

Kosten € 40,00 inclusief rondleiding

Kaarsjesavond Pantropicana

De sprookjesachtige kaarsjesavonden zijn het hoogtepunt van het winterspektakel in de Orchideeën Hoeve, nu Pantropicana. Tijdens de kaarsjesavond ontsteken de kerstelfjes de duizenden kaarsjes en lampjes in het park. Zodra de kaarsen zijn aangestoken verandert de jungle in een lichtspektakel en zien we flamingo's en nachtvinders ronddwalen in het sprookjesachtige avondlicht. Ook is er een kerstmarkt.

Datum Dinsdag 10, donderdag 12 en maandag 23 december

Tijd Ophalen tussen 14.00 en 15.00 uur en ca. 22.00 uur thuis

Kosten € 60,00, inclusief toegang

Kerstmarkt en kerststallen Oudewater

Op de kerstmarkt in de Franciscuskerk is er ook een grote tentoonstelling met meer dan 400 kerstgroepen en landschappen te bewonderen. De kerststallen komen vanuit de hele wereld en zijn beschikbaar gesteld door verzamelaars. Je hebt ze met engeltjes en met rendieren, maar ook met ijsberen uit Alaska en kangoeroes uit Australië. Voordat we naar huis gaan rijden we nog een stukje langs de lichtjesroute in de stad.

Datum Vrijdagmiddag 13 en zaterdagmiddag 14 december

Tijd Ophalen tussen 12.30 en 13.30 uur en ca. 18.00 uur thuis

Kosten € 25,00

Huis Doorn Vorstelijke Kerst

Kerst werd 100 jaar geleden in koninklijke kringen rijk versierd en in sprookjesachtige sfeer gevierd! Tijdens een rondleiding zie je hoe met de kerst het mooiste servies uit de kast werd gehaald. In de ontvangsthall zie je hoe het keizerlijke gezin kerst vierde toen ze nog in Duitsland woonden, compleet met acht versierde kerstbomen, voor elk gezinslid één en hoe de tafel gedekt was voor het kerstdiner, de lunch en de 'afternoon tea'. Vooraf lunchen we in de Oranjerie van het kasteel!

Datum Zondag 15 en vrijdag 20 december

Tijd Ophalen tussen 10.30 en 11.30 uur en ca. 18.00 uur thuis

Kosten € 27,00. Toegang € 12,00. Museum- en VIPkaart gratis

Lunchconcert Muziekgebouw IJ

Het lunchconcert duurt een uur en is een prachtige kans om kennis te maken met Muziekgebouw IJ, groot jong talent en fantastische muziek. In december Muziek van Astor Piazzolla, Kurt Weill en Wende Snijders, uitgevoerd door Isabel Pronk mezzosopraan. Er komt in januari en februari nog een concert.

Datum Donderdag 19 december

Tijd Ophalen tussen 10.00 en 11.00 uur en ca. 17.00 uur thuis

Kosten € 30,00, inclusief toegang

Rondvaart Lichtfestival Amsterdam

In de donkere wintermaanden wordt Amsterdam omgetoverd tot een prachtig openlucht lichtkunstfestival met verschillende lichtshows langs de 6 kilometer lange waterroute. Met de rondvaart zien we alle oogverblindende kunstwerken van heel dichtbij en horen we ook alles over de inspirerende lichtkunstenaars. Vooraf gaan we een hapje eten.

Datum Maandag 16 december en vrijdag 27 december en dinsdag 7 januari

Tijd Ophalen tussen 15.00 en 16.00 uur en ca. 21.30 uur thuis

Kosten € 60,00, inclusief rondvaart

Van Gogh Museum Vive L'impressionisme

150 jaar impressionisme wordt gevierd met een tentoonstelling vol Franse topstukken uit Nederlandse collecties met werk van beroemde impressionisten, onder wie Claude Monet, Edgar Degas, Auguste Rodin en Camille Pissarro. Nu eenmalig samen te zien.

Datum Dinsdagmiddag 24 december en maandagmiddag 6 januari

Tijd Ophalen tussen 12.00 en 13.00 uur en ca. 18.00 uur thuis

Kosten € 20,00, Toegang € 22,00. Museumkaart gratis

Rondleiding Onopgemerkt: Verhalen in Beeld Museum Hilversum

Op dinsdag 17 december organiseert Museum Hilversum een rondleiding speciaal voor Senver-leden langs maar liefst twee nieuwe tentoonstellingen. De eerste is 'Onopgemerkt: Verhalen in Beeld' een overzichtstentoonstelling van fotograaf Cynthia Boll. Ze brengt onderbelichte verhalen in beeld, van de gevolgen van klimaatverandering tot de positie van vrouwen. Haar werk speelt zich af in landen zoals Afghanistan, Indonesië en dichterbij huis in Nederland en België.

De tweede tentoonstelling is 'Until we meet again'. Dit aangrijpende project van fotograaf Selma van der Bijl vertelt het verhaal van Romy. Een jonge vrouw die haar leven terug probeert te winnen na jaren van trauma.

Datum Dinsdag 17 december, van 11.00 – 12.00 uur

Locatie Museum Hilversum, Kerkbrink 6

Kosten toegang museum: € 9,50, met Museumkaart gratis. Rondleiding is gratis.

Aanmelden via de link op www.senver.nl of op vrijdagmorgen in het winkeltje van Senver in de bibliotheek tussen 10.30-12.00 uur.

Vraagbaak-team

Senver heeft er sinds afgelopen zomer een nieuwe service bij: het vraagbaak-team. Vijf mensen die met elkaar veel kennis en ervaring hebben op allerlei gebied. Ze kunnen vragen beantwoorden over wonen, zorg, verhuizen, voorzieningen in Hilversum, en als ze het antwoord op een vraag niet weten, helpen ze je om degene te vinden die dat wel weet.

Dit is een artikel van het Senver-vraagbaakteam. Heb je vragen, stuur dan een mail naar : vraagbaak@senver.nl of bel naar 06-5327 3142.

Wanneer gebruik maken van de Wmo-taxi

Je ziet ze veel rijden, de witte taxi's van Gooi- en Vechtstreek. Bedoeld voor mensen die niet meer zelfstandig kunnen reizen met het openbaar vervoer om welke reden dan ook.

Hoe ver kun je reizen?

De Wmo-taxi brengt je van deur-tot-deur naar bestemmingen in de regio Gooi & Vechtstreek. Je kunt de taxi gebruiken om naar familie, kennissen, het theater of het ziekenhuis te gaan. Daarnaast naar bestemmingen tot 25 km. van het huisadres. Een aantal adressen in een wijdere omgeving zoals bijvoorbeeld Utrecht en Amsterdam zijn hierdoor ook bereikbaar met de Wmo-taxi. Als de afstand maar niet meer bedraagt dan 25 km, enkele reis.

Zelfde prijs als OV

De prijs komt overeen met die van het openbaar vervoer. Dat is dus weinig

voor een taxi, maar de spelregels zijn hiervoor wel aangepast. Je kan een kwartier eerder of later worden opgehaald dan de afgesproken vertrektijd. Je reist met andere passagiers en je gaat daardoor niet altijd rechtstreeks naar je bestemming. De reis kan daardoor meer tijd in beslag nemen. Bij het boeken van de taxirit wordt de prijs vermeld. Je betaalt via een automatische afschrijving.

Hoe vraag je een pasje aan

Voor het gebruik van de Wmo-taxi heb je een Wmo-pas nodig. Deze kun je aanvragen bij Het Sociaal Plein van de gemeente Hilversum. Bel naar het nummer 14035 om een afspraak te maken. Bedenk voor die afspraak goed waarvoor je de pas nodig hebt. Schrijf het op. Hoe beter je je aanvraag kunt onderbouwen, hoe meer kans dat je de Wmo-taxipas krijgt. Voor meer informatie, zie www.vervoergv.nl.

Column

Sporters onder elkaar

Met ons groepje sporters in de sportschool ging het gesprek over positief denken. Wij hadden daar onze eigen mening over. De leeftijd van ons groepje is tussen de zeventig en ruim tachtig jaar. Genoeg levenservaring en wijsheid is aanwezig. Er gebeuren dingen om je heen die verdrietige of negatieve gevoelens veroorzaken. De mening van de sporters is, wij willen ons daar niet door laten beïnvloeden. Er zijn genoeg ideeën om je op te peppen, maak daar gebruik van, schud dat nare van je af. Hoe is dat bij mij, een van de mogelijkheden.

Onze flat kijkt uit op een speeltuin met veel groen. Elke dag, behalve als het heel hard waait of regent, komen er tieners met een vrij of spijbel uurtje even zitten. Hollen moeders, opa's en oma's achter piepkleine kindjes met hun kleine fietsjes aan. Woensdag is het pappadag, boomlange jonge vaders met hun telefoon in de hand en kindje om te gaan trainen op het voetbalveldje. Pappa moet ook wat bewegen. Het blijft leuk om te zien hoe die pukkies zich vermaken. Als we dan ook nog de koffie horen pruttelen, drinken we een bakkie, en zeggen we tegen elkaar: het is buiten en binnen top, het kan niet beter. Zo vermaakt ieder zich op zijn eigen manier. De sporters ook. Zij hebben nog veel plannen om zich te vermaken. Zo leer je nog wat van elkaar in een groep. We blijven onderwijl nog een beetje rekken en strekken want het lijf moet nog even mee dus blijven doen.

Jaap Lankreijer

Dit is een artikel van Senvers
Werkgroep Duurzaamheid.

Veel lichtvervuiling in Nederland

Lichtvervuiling en het belang van donker Wat is het en wat kunnen we zelf doen?

Lichtvervuiling is het overmatig kunstmatig verlichten van de omgeving in de nacht. Nederland is een van de meest verlichte landen ter wereld, en de hoeveelheid nachtverlichting neemt jaarlijks nog steeds toe. De natuur heeft er last van en wijzelf ook.

Op veel plaatsen in Nederland kunnen we door overmatig kunstmatige verlichting niet meer genieten van de sterrenhemel. Zo is de Melkweg, die 100 jaar geleden voor iedereen makkelijk zichtbaar was, voor de meeste Nederlanders onzichtbaar geworden. Maar nog zorgelijker zijn de gevolgen van lichtvervuiling op onze eigen gezondheid en de natuur. Onze biologische klok raakt verstoord. En lichtvervuiling heeft ernstige gevolgen voor dieren. Voorbeelden zijn koolmezen in de buurt van lichtbronnen die te vroeg gaan broeden wanneer er nog onvoldoende voedsel is, desoriëntatie voor trekvogels, en muizen die door een verstoord dag- en nachtritme diabetes en hart- en vaatziekten vaker ontwikkelen. Nachtvinders eten en paren minder als er licht is in de nacht en vormen een makkelijker prooi voor andere dieren. Het terugdringen van

lichtvervuiling is daarom dringend nodig, maar krijgt veel te weinig aandacht.

Oorzaken van lichtvervuiling

Een zekere mate van verlichting is nodig om in het donker onze weg te vinden en voor veiligheid, maar vaak is er teveel licht. Nederland kent vijf hoofdoorzaken van lichtvervuiling: (1) de glastuinbouw met kunstmatig verlichte kassen, (2) weg- en straatverlichting, (3) reclameverlichting inclusief verlichte etalages, (4) sierverlichting en (5) terrein- en gebouwverlichting om inbraak en vandalisme te voorkomen. Wat betreft het veiligheidsaspect van verlichting: onderzoek wijst uit dat méér verlichting zonder sociale controle de onveiligheid juist kan vergroten, omdat verlichting zonder mensen criminelen ten goede kan komen.

Vier tips voor je kerstverlichting

Wat kunnen we zelf doen? Deze vraag is extra actueel nu veel mensen hun kerstverlichting in de tuin of het balkon weer gaan installeren. Vier tips speciaal voor kerstverlichting:

Tip 1: Laat de kerstverlichting niet te lang hangen, bijvoorbeeld van half december tot begin januari.

Tip 2: Kies voor minder kerstverlichting, zoals alleen een mooie verlichte kerstster.

Tip 3: Doe je kerstverlichting 's nachts uit.

Tip 4: Gebruik rode verlichting, want dat is minder schadelijk voor dieren.

Extra tips voor het hele jaar: gebruik buitenlampen die werken op bewegingssensoren, richt buitenlampen naar beneden, en doe (sier)tuinverlichting alleen aan als je in de tuin bent en ervan kunt genieten. Tenslotte helpt het om je gordijnen te sluiten als je binnen licht aan hebt en het buiten donker wordt.

Kitty Bentvelsen

*Wat is het oudste
dat je in huis hebt?*

Een brug slaan naar 50-plus expats

Er komen voortdurend nieuwe initiatieven van Senver-leden. Zo ook van Sheila Carroll die nog niet zo lang in Nederland woont.

Ze is een zestiger, woont nog niet zo lang in Hilversum, en is lid geworden van Senver. Omdat ze zich graag wil aansluiten bij de Nederlandse samenleving, ging ze meedoen met de cursus 'Hilversum voor beginners'. De Nederlandse taal bleek toch nog veel problemen op te leveren. Dat geldt voor veel expats, het Nederlands schijnt toch wel een heel moeilijke taal te zijn.

Sheila wil nu graag een groep maken binnen Senver van 50-plus expats om een brug te slaan naar de Nederlandse samenleving. Het bestuur vindt dat een mooi idee en helpt haar om het op te zetten. Sheila wil nu belangstellenden bij elkaar brengen op zaterdagmorgen 7 december. Via Facebook heeft ze al diverse contacten gelegd.

Het zou leuk zijn als naast expats ook Nederlandse Senver-leden mee zouden doen. Een brug sla je immers tussen twee werelden of groepen. Als we langzaam en duidelijk Nederlands spreken, zijn we meestal wel goed te verstaan. En anders even overschakelen naar het Engels

Ben je geïnteresseerd?

Laat het weten aan:
inschrijving@senver.nl
of stuur je telefoonnummer aan Sheila Carroll, 06-4294 1603 zelf.

Een opgezet leguaantje 'Oma, is-ie echt?'

'Wat is het oudste dat je in huis hebt' vragen we maandelijks aan Senver-leden. Deze keer is dat een leguaantje, in het bezit van Greetje van Hekesen-Zielhuis. Voor de kinderen en kleinkinderen was dat toch altijd een beetje griezelig.

Het leguaantje van Greetje. De lange staart slingert achteraan weer naar links.

"Dit leguaantje erfde ik van mijn tante Gree – naar wie ik vernoemd ben – toen zij kort geliefde Indonesië, waar ze jaren gewoond en gewerkt had.

Haar verhalen over dat verre exotische land vonden wij altijd heel boeiend, wij waren nog nooit verder dan Luxemburg geweest. Het leguaantje dook plotse-

ling op in haar keuken in Bandung. Bij een poging het te verjagen werd het door een te hulp geschoten buurman per ongeluk gedood. Mijn tante liet het opzetten.

Onze kinderen vonden, toen ze klein waren, het leguaantje altijd een beetje spannend. Het intrigeerde hun wel, ze liepen er dan naartoe, raakten het voorzichtig aan, voelden even aan de scherpe tandjes, maar pakten het nooit op. "Is-ie echt?" Toen de kleinkinderen kwamen herhaalde zich dat. Weer even er naartoe lopen en voorzichtig aan de tandjes voelen. "Oma, is-ie echt? Waarom is hij hier bij jou als hij van ver weg komt?"

Vorig jaar verhuisde ik naar Hilversum. Het duurde even voor alles op orde was en ik voor het leguaantje een mooi plekje had gevonden. "Kijk", zei ik tegen mijn kleinzoon, "het leguaantje staat er weer". Hij keek ernaar en zei verbaasd: "Maar oma, hij is gekrompen, hij was vroeger veel groter". Ik keek naar mijn kleinzoon, 14 jaar en bijna 1.90 m. Ja, dan lijkt zo'n leguaantje veel kleiner dan als je als peuter van drie turven hoog komt logeren bij oma en opa!"

Willibrord Ruigrok

Jaap van Henten, oud-leraar aardrijkskunde 'De Dalai Lama ontmoeten is een bijzondere belevenis!'

Jaap van Henten, 91 jaar en Senver-lid, is geboren in Loosdrecht en heeft na de middelbare school de kweekschool in Utrecht gevolgd. Er was ook toen een groot lerarentekort en het Chr. Lyceum in Leiden wilde hem graag hebben. Hij werd er aardrijkskundeleraar in de zes eerste klassen en kreeg tegelijk de kans om aan de Universiteit van Amsterdam verder te studeren. Maar het Gooi bleef trekken waarop hij na het afstuderen leraar werd op het Willem de Zwijger College in Bussum. Daar heeft hij vervolgens 28 jaar gewerkt.

Het zijn van aardrijkskundeleraar was het ideale beroep voor Van Henten. Enerzijds omdat hij altijd al veel interesse had in andere landen en culturen, anderzijds omdat hij als leraar veel vakantiedagen had. En die heeft hij z'n leven lang benut door een groot aantal streken en landen te bezoeken. Het begon al als jongetje van 13 jaar toen hij vanuit Loosdrecht naar Zuid Limburg fietste om er de grotten te bezoeken. En tijdens zijn werkzame leven heeft hij landen over alle continenten bezocht: Japan, Filipijnen, Borneo, Saoedi Arabië enzovoort.

door Maleisië en bezocht er fantastische natuurparken. En maakte een kampeerreis dwars door de Verenigde Staten. Zo volgde nog meer bijzondere landen zoals Japan en Peru.

Reis naar India

Eén reis was helemaal bijzonder namelijk naar het noorden van India. De groep bezocht er onder andere Leh, de hoofdstad van de provincie Ladakh. Hotels waren er niet, dus sliepen ze bij particulieren. De contacten daarvoor waren gelegd via een christelijke organisatie. Als één van de uitstapjes had Jaap bedacht om een klooster te

Reisleider bij de NCRV

Hij werd gevraagd om reisleader te worden bij de NCRV, niet de omroep maar de Nederlandse Christelijke Reisvereniging. Van de zeven weken zomervakantie besteedde hij er drie als reisleader en vier om met z'n eigen gezin erop uit te trekken. Als reisleader mocht hij zelf de inhoud van de reizen bepalen. Zo ging hij met z'n groep in Thailand over het water en legde daar dan contact met de lokale bevolking. Of hij reisde per trein

In elk maandblad staat een portret van een lid van Senver. Het komende seizoen interviewt Paul Bär steeds een Senver-man over zijn hobby, beroep of levensverhaal.

bezoeken dichtbij de grens met Tibet, een uurtje rijden ervandaan. Daar aangekomen hingen rond het klooster tal van vlaggen wat niet gebruikelijk was. Jaap vroeg dus wat daar de reden van was. Het bleek dat de Dalai Lama er op bezoek was. Dat liet Van Henten zich geen twee keer zeggen en vroeg of het mogelijk was hem te ontmoeten. Maar helaas, deze had daar geen tijd voor.

Toch een bijzondere ontmoeting

Op de terugweg naar Leh werd hun busje ingehaald door een motorrijder. De Dalai Lama wilde hen toch ontmoeten. Dus weer terug naar het klooster. Spontaan gaf Jaap de Dalai Lama een hand, iets wat beslist niet de bedoeling was want je mag hem nooit aanraken!

Maar de Dalai Lama maakte er zelf geen punt van. Hij bleek namelijk een heel vriendelijke en toegankelijke man te zijn die uitstekend Engels spreekt. Het onderhoud duurde ongeveer een half uur, waarbij de belangrijkste vraag die hij aan alle 20 leden van de groep stelde: 'Doe je buiten je werk ook iets voor de gemeenschap?' Een intrigerende vraag dat alles zegt over hoe de Dalai Lama naar de wereld kijkt!

Paul Bär

Bezoek aan de boeddhistische He Hua Tempel in Amsterdam

De He Hua Tempel op de Zeedijk in Amsterdam is de grootste boeddhistische tempel in Europa en is gebouwd in traditionele Chinese paleisstijl. De sfeer in de tempel is Chinees en laat zien dat boeddhisme en het beoefenen daarvan universeel is en culturen en bouwstijlen overstijgen. He Hua betekent: 'ons hoop gevend', wat een bloeiende lotusbloem voor het boeddhisme in Nederland is. De tempel is in het jaar 2000 door Koningin Beatrix geopend. Dit was een unieke gebeurtenis voor het boeddhisme wereldwijd: zij was het eerste staatshoofd die het boeddhisme openlijk steunt.

We krijgen een rondleiding door het tempelcomplex met uitleg van de verschillende beelden, symbolen en bezoeken ruimten, zoals de meditatiekamer, de gebedsruimte en de bibliotheek. We reizen met maximaal 15 personen samen met de trein naar Amsterdam en wandelen in ongeveer 15 minuten naar de tempel op de Zeedijk. Na afloop praten we na in het Waaggebouw op de Nieuwmarkt in het oude stadscentrum van Amsterdam.

Datum dinsdag 17 december

Verzamelen om 12.30 uur in de stationshal van NS-Hilversum

Kosten rondleiding € 9,50

Aanmelden uiterlijk 2 december, via www.senver.nl of in het Senver-winkeltje in de bibliotheek op vrijdag, van 10.30 – 12.00 uur

Contactpersoon Theo Veldkamp, tel. 06 – 4605 4313

Senver in Loosdrecht

Senver wil meer activiteiten opzetten in Wijdmeren. Er waren al de themamiddagen op de 1e en 3e donderdagmiddag van de maand vanaf 14.00 uur in Landgoedwinkel De Rading, De Rading 1B. In december dus op donderdag 5 en donderdag 19 december. Verder is in november een Loosdrechtse 'tak' van Senvers Cultuurkring van start gegaan. En natuurlijk zijn er de lezingen in de bibliotheek, ook in december.

Themacafé in bieb Loosdrecht: Pergolesi's Stabat Mater

Vrijwilligers van Senver verzorgen één keer per maand de thema-lezing in de bibliotheek in Loosdrecht. Op woensdag 4 december gaat Claire Verlinden in op het Stabat Mater van Pergolesi. Dit werk, geschreven in de laatste weken van Pergolesi's leven, is een meesterwerk voor sopraan en alt solisten, begeleid door viool I en II, altviool en basso continuo. De intieme bezetting, met slechts twee solostemmen en strijkers, creëert een diepgaande emotionele impact. Het beroemde openingsdeel wordt zelfs beschouwd als "het meest volmaakte en ontroerende duet dat ooit van de pen van een componist is gevloeid". Tijdens de lezing ontdekken we de betekenis en schoonheid van dit werk, dat door vele componisten bewonderd en bewerkt is.

Datum woensdag 4 december

Tijd 10:00-12:00

Locatie Tjalk 41, Loosdrecht

Entree gratis

Agenda December 2024

Maandag 2 december

De Kern van Alexander de Grote 7

Dinsdag 3 december

Klassieke Muziekochtend, Kerstmuziek 5

Woensdag 4 december

Klassieke Muzieklezing in bibliotheek Loosdrecht 19

Vrijdag 6 december

Klassieke Muziekochtend, Kerstmuziek 5

Zaterdag 7 november

Kennismaking 50-plus expats 17

Dinsdag 10 december

Museumlezing Maarten van Heemskerck 7

Film In Liebe, eure Hilde 9

Samen Japans uit Eten 6

Woensdag 11 december

Museumlezing Maarten van Heemskerck 7

Dinsdag 17 december

Bezoek aan boeddhistische tempel 19

Rondleiding door Museum Hilversum 14

Samen lunchen in Villa Heideheuvel 4

Poëziemiddag: Stadsdichter op bezoek 5

Vrijdag 20 december

Rondleiding 'Het Licht van Dudok' 10

Maandag 23 december

Kerstfilm met borrel na afloop 10

Woensdag 25 december

Een middag-wandeling 10

Donderdag 26 december

Kerstbrunch in De Eendracht 11

Gasten aan je Tafel 11

Gezellig samen tafelen op 26 december

Vaste activiteiten

Maandag

10.30 uur Koffieclub in De Eendracht aan de 's-Gravelandseweg

13.30 uur Klaverjassen in Wijkcentrum St. Joseph

Dinsdag

10.00 uur Aquafitness in zwembad De Lieberg. Aanmelden bij greimbos@hotmail.com

13.30 uur Schaakclub in Wijkcentrum Lopes Dias

14.00 uur Fotoworkshop in Wijkcentrum Lopes Dias, elke 1e dinsdag van de maand. Kosten € 5,00

14.00 uur Scrabbleclub in Wijkcentrum Lopes Dias, elke 2e en 4e dinsdag van de maand

14.00 uur Bingo in en samen met Wijkcentrum De Koepel in Kerkelanden. Op de 1e dinsdag van de maand. Kosten € 5,- voor 6 rondes.

Woensdag

10.30 uur Koffieclub bij Siësta, winkelcentrum Kerkelanden

11.30 uur Stoelyoga in St. Annagebouw. Aanmelden bij Ike Heerschop, tel. 035-6857016

13.30 uur Korte wandeling, startpunt: La Place, parkeerterrein, Westerheide 2, Laren

14.00 uur Nordic Walking, wisselende startpunten. Aanmelden bij Dikky van Klaarwater, tel. 06-4879 5767

Donderdag

14.00 uur Koffie/thee uurtje bij Landgoedwinkel De Rading, Rading 1B, Loosdrecht, elke 1e en 3e donderdag van de maand.

Vrijdag

10.30 uur Breiclub in Wijkcentrum Lopes Dias

13.30 uur Korte wandeling rondom De Meent, start bij bushalte Libellemeent, Hilversum, elke 1e vrijdag van de maand

15.00 uur Meezingcafé o.l.v. Hans Kwakkel, in het St. Anna-gebouw, op 20 december. Aanmelden hoeft niet, betalen/pinnen aan de zaal. Inloop vanaf 14.30 uur

16.00 uur Vrijdagmiddagborrel, bij Nieuw Statewapen, Soestdijkerstraatweg 42.

Het januarinummer verschijnt op 17 december